

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2023-06-01
Stockholm

Mål nr
M 6149-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-04-27 i mål nr M 102-21, se bilaga A

PARTER

Klagande

Återvinning/Recycling Husgärdet AB, 556258-0182
Gudhem Kungsgården
521 94 Falköping

Ombud: Advokat E.L. och biträdande jurist V.V.
Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB
Kungsgatan 44
111 35 Stockholm

Motpart

Miljö- och byggnadsnämnden i Töreboda, Mariestads och Gullspångs kommuner i samarbete
542 86 Mariestad

SAKEN

Föreläggande om provtagningsplan avseende förorenad mark på fastigheten Björnemossen 3:54 i Gullspångs kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1923193

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Recycling Husgärdet AB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva nämndens föreläggande om provtagningsplan.

Miljö- och byggnadsnämnden i Töreboda, Mariestads och Gullspångs kommuner i samarbete har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Recycling Husgärdet AB har anfört i huvudsak detsamma som i underinstanserna med bland annat följande tillägg. Enligt fast praxis är räddningstjänsten att anse som verksamhetsutövare beträffande föroreningar som orsakats av brandsläckningsåtgärder. Omständigheterna i detta fall skiljer sig inte nämnvärt från tidigare prövningar. Branden och i huvudsak den efterföljande släckningsinsatsen är den verksamhet som bidragit till att föroreningar eventuellt har spridits. Det är inte möjligt att skilja på släckningsarbetet och den efterföljande bevakningen av olyckan. Bolaget har varken haft faktisk eller rättslig rådighet att kunna styra över släckningsinsatsen. Räddningstjänsten har i samråd med nämnden beslutat om och genomfört släckningsarbetet. Tillvägagångssättet för rening av släckvatten och utsläpp av renat släckvatten har ensidigt beslutats av nämnden. Vidare är det räddningstjänsten som beslutat om och grävt dammarna för släckvattnet. Det är således kommunen, genom räddningstjänsten, som i första hand är att anse som verksamhetsutövare och som är rätt adressat för föreläggandet, men även andra verksamhetsutövare kan finnas. En fastighetsägare kan inte hållas solidariskt ansvarig med en verksamhetsutövare. Det sekundära efterbehandlingsansvaret för fastighetsägare blir endast aktuellt om det inte finns någon verksamhetsutövare som kan utföra eller bekosta avhjälpandeåtgärder, vilket inte är fallet här. I stället kan konstateras att nämnden vid upprepade tillfällen valt att rikta krav mot bolaget, detta utan att först ha uttrönt om det finns någon verksamhetsutövare som kan åläggas att uppfylla föreläggandet, så som räddningstjänsten eller det bolag som bedriver avfallsverksamheten. Att nämnden anser att föreläggandet inte bör belasta räddningstjänsten saknar relevans i sammanhanget. Nämnden har anfört att bolaget bör hållas ansvarigt på grund av ett ”upsåtligt lagrande av upp till 10 000 ton bränslekross”. Det som avses med upsåtligt

lagrande handlar om en anmäld och godkänd C-verksamhet, som bedrivs av bolagets hyresgäst. Det är inte klart hur ansvaret kan utsträckas till fastighetsägaren.

Inte heller delas nämndens uppfattning att det endast är PFAS som klaganden kan ha varit förhindrad att undvika. Bolaget har inte haft möjlighet att ”undvika” något ämne, då bolaget inte haft faktisk och rättslig rådighet över avfallslagringen. Bolaget har över huvud taget inte kunnat påverka eller kontrollera hur verksamheten bedrivits. Att nu göra åtskillnad mellan PFAS å ena sidan och övriga ämnen i föreläggandet, metaller, PAH och VOC, å den andra, är svårförståeligt. Nämnden har tvärtom i föreläggandet angett att ”partiklar, metaller, PAH och VOC är föroreningar som förekommer i släckvatten från de flesta bränder”. Nämndens argumentation i denna del förefaller snarast vara en efterkonstruktion i syfte att räddningstjänsten inte ska behöva ”belastas” med det efterföljande ansvaret efter brandbekämpningen.

Under alla förhållanden ska föreläggandet upphävas då det saknar miljömässiga skäl, och uppenbarligen går långt utöver vad som är behövligt. På fastigheten har redan ombesörjts omfattande åtgärder avseende omhändertagande, rening, provtagning och borttransport av förorenat material. Provtagning i marken, dammarna och i nedströms beläget dike har inte påvisat några förhöjda nivåer av PFAS. Den sanering som hittills utförts har visat sig vara tillfredsställande och det finns inget som tyder på att föroreningar fortfarande finns i området. Nämnden har inte presenterat något stöd för att det skulle finnas behov av ytterligare sanering eller varför de analysresultat som bolaget presenterat skulle vara bristfälliga. Att i ett sådant läge kräva en provtagningsplan för fortsatt provtagning av substanser som är vanligt förekommande i släckvatten, vilket skulle vara både tids- och kostnadskrävande för bolaget, saknar miljömässiga skäl. Nämnden får bara meddela förelägganden när det finns ett behov.

Miljö- och byggnadsnämnden i Töreboda, Mariestads och Gullspångs kommuner i samarbete har anfört bland annat följande. Ansvaret för brandbekämpning och utredningskrav ska inte belasta räddningstjänsten i detta ärende. Anledningen är att förvaringen av avfall, i form av bränslekross, på klagandens mark och i enlighet med klagandens egen anmälan skedde med dennes samtycke och kännedom. Lagring av upp till 10 000 ton bränslekross innebär ett större ansvar för en enskild än i praxis om ansvar för

föroreningar som orsakats av brandsläckningsåtgärder. Släckvattnet har förvarats på klagandens fastighet i fem grävda dammar under nästan två månader, och klaganden har renat och sedan släppt ut släckvattnet. Klaganden är därför verksamhetsutövare under och efter räddningstjänstens släckningsinsats.

Räddningstjänsten har begränsad möjlighet att förbereda sig inför bränder av detta slag. Det är därför viktigt att näringsidkare vidtar särskilda försiktighetsmått för att hindra brand eftersom det finns stor risk för spridning av föroreningar. Klaganden är därför ansvarig för att branden orsakat utsläpp av släckvatten som kan innehålla de föroreningar som föreläggandet avsett och måste således lämna förslag på provtagning och genomföra utredning. Brandsläckningsåtgärderna och därmed räddningstjänstens ansvar kan på sin höjd ha bidragit till utsläpp av ämnen i släckskum som används vid brandbekämpning. I detta fall behövs en provtagningsplan för omfattningen av utsläpp av PFAS, metaller samt PHA i omgivningen. Verksamhetsutövaren som lagrade bränslekross i byggnaden har därför ett större ansvar för att utreda föroreningar. Ett civilrättsligt avtal mellan klaganden och avfallsägaren påverkar inte ansvaret för utredning och efterbehandling. Avfallsägaren har anlitat klaganden för att kunna bedriva avfallsagringen. Klaganden avstod inte och har därför accepterat sitt eget ansvar för avfallsagringen och utövar den miljöfarliga verksamheten. Klaganden äger byggnader och mark, och har därför faktisk och rättslig rådighet över lagringen av avfall och möjlighet att förhindra olägenheter. Anmälan för verksamheten innehöll inget hyresavtal och den undertecknades av klaganden. Föreläggandet om försiktighetsmått överklagades inte. Klaganden har tillåtit avfallsagringen och har därför ansvar mot tillsynsmyndigheten.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan om föreläggandet har riktats mot rätt adressat

Begreppet verksamhetsutövare är inte definierat i miljöbalken, men det följer av rättspraxis att verksamhetsutövare vanligtvis är den som bedöms ha faktiska och rättsliga möjligheter att utföra en åtgärd som beslutats inom ramen för miljötillsynen. Förhållandena i det enskilda fallet har stor betydelse för bedömningen. (Se bl.a. MÖD 2005:64).

Ägare till fastigheten Björnemossen 3:54 är Recycling Husgärdet AB. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar dock att det var bolagets hyresgäst, NM Trading & Transport AB, som var verksamhetsutövare för avfallslagringsverksamheten på fastigheten, ägare till avfallet (i huvudsak blandat byggavfall) och därför ansvarigt för att bland annat begränsa verksamhetens skadliga effekter i omgivningen (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 12 november 2019 i mål nr M 7471-19).

I februari 2019 larmades räddningstjänsten till fastigheten på grund av att det brann i avfallslagret. Någon utredning som klarlägger orsaken till branden finns inte i målet. Branden var koncentrerad till avfallsverksamhetens lokal och det förelåg ett tydligt samband mellan branden och de åtgärder som räddningstjänsten vidtog för att bekämpa den. Inledningsvis genomfördes vattenbegjutning genom portar med strålrör och vattenkanon. Räddningstjänsten försökte även lämpa ut avfallet med hjälp av grävare. När detta visade sig vara otillräckligt beslutade räddningstjänsten, efter samråd med nämnden, att brandskumsmedel som innehöll PFAS skulle användas. Räddningstjänsten konstaterade i ett tidigt skede att släckvattnet infiltrerades i marken vid byggnaden och läckte ut i den omgivande naturmiljön. Det förutsattes att detta gällde även för de skadliga ämnena i avfallet. För att begränsa utsläppen tog räddningstjänsten hand om släckvattnet i provisoriska dammar på fastigheten. Släckvattnet från dammarna återcirkulerades under släckarbetet. Räddningsinsatsen förklarades avslutad efter två veckor.

Utredningen om räddningstjänstens åtgärder under räddningsinsatsen är gedigen. Den visar att åtgärderna var adekvata och ändamålsenliga både för att bekämpa branden och begränsa de skadliga verkningarna i omgivningen. Det är vidare utrett att när räddningsinsatsen förklarades avslutad så fanns det behov av att omhänderta släckvatten och sediment i de provisoriska dammarna samt utreda efterbehandlingsbehovet på fastigheten.

Ansvar för sanering åvilar i första hand den enskilde, eller andra samhällsorgan än det som ansvarar för räddningsinsatsen (se prop. 2002/03:119 s. 70 f. och 110 f.). När det kan antas att en räddningsinsats har utförts i enlighet med gällande regelverk och beprövad erfarenhet bör därför tillsynsåtgärder som avser sanering riktas mot den som ansvarar för den verksamhet som orsakat en viss situation snarare än mot räddningstjänsten. I särskilda fall kan dock omständigheterna vara sådana att räddningstjänstens

resurser eller kompetens behövs för saneringsarbetet (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 19 februari 2016 i mål nr M 10848-15 och den 20 juni 2019 i mål nr M 10647-18).

Med hänsyn till att räddningstjänstens åtgärder vidtogs som en direkt följd av branden och att de koncentrerades till den fastighet där verksamheten bedrevs bör åtgärderna, enligt Mark- och miljööverdomstolens mening, ses i ett sammanhang och inte utan vidare bedömas som olika verksamheter vid tillsynen. Detta innebär att verksamhetsutövaren för avfallslagringen, NM Trading & Transport AB, i och för sig hade kunnat adresseras för tillsynsåtgärder som avsåg släckvattnet.

I detta mål har föreläggandet emellertid riktats mot fastighetsägaren. Under vissa omständigheter kan även en fastighetsägare anses ha ett ansvar, även om fastighetsägaren inte har orsakat den förorening som åberopas till grund för en tillsynsåtgärd eller, som i detta mål, inte ansvarar för den verksamhet som gett upphov till föroreningen. Det kan t.ex. röra sig om att fastighetsägaren har accepterat verksamheten och att denne har faktisk och rättslig möjlighet att vidta åtgärder på fastigheten (jfr MÖD 2006:63).

Recycling Husgärdet AB äger fastigheten Björnemossen 3:54 och det var bolaget som anmälde till den kommunala nämnden att mellanlagring av icke-farligt avfall skulle bedrivas på fastigheten. Bolaget var således införstådd med arten och omfattningen av verksamheten, även om den bedrevs av hyresgästen NM Trading & Transport AB utan bolagets inblandning. I sin egenskap av fastighetsägare kan Recycling Husgärdet AB vidta åtgärder på fastigheten, i vart fall i den mån åtgärderna inte innebär ingrepp i annans verksamhet eller egendom.

Sammantaget har Recycling Husgärdet AB ett ansvar för situationen på fastigheten och kan vara adressat för tillsynsförelägganden som avser dammarna eftersom dessa inte ägs av NM Trading & Transport AB eller tillhör det bolagets verksamhet. Till saken hör även att Recycling Husgärdet AB redan vidtagit flera åtgärder som har med släckvattnet att göra.

Frågan om det finns behov av ett föreläggande

Vid provtagningar i samband med släckningsarbetet av det släckvatten som förvarades i dammarna påvisades förhöjda halter av PFAS, metaller av krom och nickel samt vissa andra ämnen. Inledningsvis påvisades även PFAS i dammarnas bottensediment. Med hänsyn till att det brann i avfallslagret under en förhållandevis lång tid och att stora mängder släckvatten användes talar det mesta för att skadliga ämnen från avfallet har läckt ut på fastigheten, företrädesvis till dammarna.

Mot denna bakgrund är det, i likhet med vad underinstanserna har kommit fram till, utrett att det finns ett behov av att utföra provtagningar. Det föreläggande som nämnden beslutat om får i det sammanhanget anses vara ändamålsenligt och väl avvägt.

Sammanfattning

Mark- och miljööverdomstolen har kommit fram till att det funnits rättsliga förutsättningar att rikta föreläggandet om att lämna in en provtagningsplan till fastighetsägaren. Mot denna bakgrund ska Recycling Husgärdet AB:s överklagande avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, hovrättsrådet Katarina Berglund Siegbahn, tekniska rådet Claes Becker och hovrättsrådet Henrik Jonsson, referent.

Målet har föredragits av hovrättsfiskalen Caroline Johansson.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-04-27
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 102-21

PARTER

Klagande

Miljö- och byggnadsnämnden Tre kommuner i samverkan, Mariestad
542 86 Mariestad

Motpart

Recycling Husgärdet AB
c/o G.S.

Ombud: advokaten E.L.
Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB, Kungsgatan 44, 111 35 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut 2020-12-18 i ärende nr
505-34647-2020, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om provtagningsplan avseende förorenad mark på fastigheten
Björnemossen 3:54 i Gullspångs kommun

DOMSLUT

Med ändring av länsstyrelsens beslut fastställer mark- och miljödomstolen Miljö- och byggnadsnämnden i Töreboda, Mariestads och Gullspångs kommuner i samarbets delegationsbeslut den 16 juni 2020, dnr: 2019.MBN285, om föreläggande att lämna in provtagningsplan med den ändringen att provtagningsplanen ska lämnas in till nämnden inom tre månader från det att denna dom har vunnit laga kraft.

BAKGRUND

Recycling Husgärdet AB (Husgärdet) äger fastigheten Björnemossen 3:54 i Gullspångs kommun (fastigheten). Husgärdet upplät lokaler på fastigheten till NM Trading & Transport AB (NMT) för mellanlagring av avfall. Den 10 februari 2019 larmades räddningstjänsten om en brand i avfallslagret på fastigheten. Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS) inledde då en räddningsinsats med släckningsarbete. Den 12 februari 2019 grävde RÖS dammar på fastigheten för uppsamling av släckvatten från räddningsinsatsen. RÖS avslutade räddningsinsatsen den 24 februari 2019.

Miljö- och byggnadsnämnden i Töreboda, Mariestads och Gullspångs kommuner i samarbete (nämnden) beslutade genom delegationsbeslut den 16 juni 2020, dnr: 2019.MBN285, att förelägga Husgärdet att:

Lämna in en provtagningsplan för undersökning av potentiellt förorenat område på fastigheten Björnemossen 3:54 senast 2020-08-31.

Provtagningsplanen ska åtminstone innehålla:

1. Provtagningsplanen ska ha sådan omfattning och utformning att den kan ligga till grund för en riskbedömning, och därmed kunna svara på om föroreningarna innebär olägenhet för hälsa och miljö på den aktuella platsen samt om det finns en pågående spridning av föroreningar till omgivningen.
2. Uppgifter om vilka markområden som prover ska tas i.
  - a. Alla dammar där släckvattnet lagrades på fastigheten och utsläppspunkten där renat släckvatten släpptes ut efter att ha genomgått rening (se bifogad karta) måste ingå.

3. Uppgifter på hur företaget ska undersöka om PFAS, metaller, PAH och VOC finns inom områdena.

4. Uppgifter på hur analys och riskbedömning ska genomföras för att uppskatta risker för människors hälsa eller miljön. Analys och riskbedömning ska också ange om det sker spridning av eventuella föroreningar.

5. Provtagning får inte påbörjas innan provtagningsplanen har godkänts av Miljö- och byggnadsnämnden.

Husgärdet överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Västra Götalands län (länsstyrelsen) som upphävde nämndens beslut. Motiveringen var sammanfattningsvis att föreläggandet var riktat till fel adressat då det i stället borde ha riktats till räddningstjänsten.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att beslutet om föreläggande (16 juni 2020, dnr: 2019.MBN285) ska fastställas.

Som grund för överklagandet har nämnden anfört i huvudsak följande.

Nämnden anser att verksamhetsutövaren av avfallsverksamheten ska anses ha ansvaret för att försvårat släckningsarbetet och inte förebyggt eventuell spridning av förorenat släckvatten. Länsstyrelsen väljer att peka på föroreningar från släckskummet trots att det bara är en bråkdel av de föroreningar från avfallslagringen som funnits i släckvattnet. Det är felaktigt att i det avseendet avgöra att allt ansvar ska läggas på räddningstjänsten – som därmed ska vara adressat för krav. Kravet på att sanering kan ställas solidariskt till den eller de som varit verksamhetsutövare och länsstyrelsens beslut att upphäva kraven som nämnden ställt är inte befogat.

Nämnden anser att det kan bli försvårande för kommande räddningsinsatser om räddningstjänsten görs ansvarig för eventuella markföroreningar i samband med släckningsarbetet - som var tvungen att göras när tiden var dyrbar och prioriteten har varit att rädda liv från rökutvecklingen. Liv kan ha räddats tack vare den här insatsen, som saknat motstycke sedan tidigare. Nämnden menar att i förlängningen ska räddningstjänsten inte behöva överväga om de kan dras inför rätta innan de gör dylika insatser där tiden att fatta beslut är dyrbar. Nämnden anser att räddningstjänsten handlat rätt utifrån förutsättningarna som varit försvårande för släckningsarbetet. Att dåliga förutsättningarna funnits för släckning (och följande miljörisker) ska belasta verksamhetsutövaren av avfallslagringen, inte räddningstjänsten. De brister som funnits i egenkontrollen för avfallshanteringen som lett upp till insatsen behöver uppmärksammas som grundläggande för det huvudsakliga ansvaret.

När räddningsinsatsen avslutades den 24 februari 2019 lämnades efterarbetet över till verksamhetsansvarige, Husgärdet. Med syftet att upptäcka och eventuellt sanera markföroreningar har därefter nämnden ställt krav på upprättandet av en provtagningsplan.

Insatsen

På plats den 10 februari 2019 samrådde räddningsledaren med nämndens representant om att branden var mycket svårbekämpad. Just då försökte man med en lastmaskin köra ut brinnande material och släcka utanför, vilket var ohållbart och inte effektivt. Samtidigt var behovet av släckning kritiskt. Branden skedde nära ett bostadsområde och samhället Hova. Brandröken var på grund av den dåliga förbränningen intensiv och med all säkerhet giftig. Skulle vinden vända in mot samhället så var det risk för liv, i synnerhet för folk med andnings-/hjärtproblem. Därför var räddningstjänsten och nämnden överens om att släckning var nödvändig och skulle prioriteras när beslut togs om att försöka med B-skum. Inga andra kända alternativ stod till buds. Räddningstjänsten redogjorde för nämnden att de var medvetna om miljöaspekten med skummet och hade förebyggande försökt välja det minst miljöskadliga alternativet. Vattenskyddsområdet i Hova låg ca 1 km bort och

om vattnet samlades upp och behandlades snabbt så minimerades miljörisken. Rökutvecklingen var det mest akuta hotet och skulle prioriteras. Anledningen till att branden blev så svårsläckt var att byggnaderna som avfallet förvaras i är byggda av Försvarsmakten för att motstå bombanfall. Räddningstjänsten kunde inte ta ner taket och begjuta med vatten ovanifrån som de normalt skulle vilja göra för effektiv brandbekämpning.

Verksamhetsutövare för avfallet

Till nämnden hade Husgärdet innan C-anmält enligt miljöbalken att mellanlagring skulle ske i byggnaderna. Efter Mark- och miljööverdomstolens dom (M 7471-19) har dock verksamhetsutövaren av avfallet betraktats (av nämnden) att vara NMT.

Det är inom avfallsbranschen bekant att bränslelager och dylikt avfall löper stor risk att brinna. Nämndens inspektörer är av åsikten att dylika avfalls-lagers största miljöpåverkande aspekt är utifrån de luft- och vattenföroreningar som kan komma av en brand. Det är verksamhetsutövarens ansvar att se till att branden kan bekämpas och släckvatten uppsamlas. Det är tydligt genom de allmänna hänsynsreglerna och egenkontrollförordningen att verksamhetsutövaren ska göra sig medveten om och förebygga de risker som förknippas med verksamheten. Så har uppenbarligen inte skett och brister i egenkontrollen har lett till att all riskhantering har lagts på räddningstjänsten och restvärdeledaren med väldigt knappa tidsmarginaler. Hade förebyggande åtgärder vidtagits så hade räddningstjänsten kanske inte haft svårighet att släcka och uppsamlingen av vattnet enklare kunnat ske.

Oaktsamhet

I det uppmärksammade Hamre-målet ställs räddningstjänsten till svars för oaktsamhet och även enskilda tjänstemän lagfars. Det här fallet är olikt. I det här fallet är beslutet fattat av nödvändighet när man uttömt de alternativ som funnits och det är inte fråga om att räddningstjänsten agerat oaktsamt. Att föroreningarna

inte sanerats snabbt är en följd av byråkratin och den tid som överklaganden tagit – vilket lett till fler frågor om var eventuella föroreningar kan ha spridits.

Restvärdeledaren hade fått en saneringsfirma på plats vid tiden för att insatsen avslutades. Saneringsutrustning fanns för rening av recirkulerat släckvatten. Kolfilter användes för rening av vattnet. När Husgärdet tog över efterarbetet stannade dock processen upp och saneringsfirman skickades hem för att ersättas av en annan. Sedan dröjde det till den 16 april 2020 (dvs. två månader låg släckvattnet i de grävda dammarna) innan nästa saneringsfirma kom på uppdrag av Husgärdet och renade vattnet med kolfilter. Vattnet släpptes ut på en punkt i skogen intill där marken ännu inte är kontrollerad för föroreningar. Detta ska belysas i en provtagningsplan menar nämnden och har varit tydliga med det i dialogen med Husgärdet. De har kunskapen och vet vad som gjordes vid reningen och utsläppet.

Miljöskadan

Nämnden har misstänkt att bildandet av giftiga brandrester (dioxiner, tungmetaller och andra giftiga kolväten etc.) är det största miljöhotet på grund av kvantiteter i avfallet, även om låga halter av PFAS har påträffats. Emellertid tenderar diskussionen att handla om PFAS förekommer eller inte – och därifrån avgörs ansvarsfrågan om provtagningsplan. Vad som indikerats i provtagningen som utfördes inledningsvis på restvärdeledarens uppdrag är att PFAS till synes är en detalj i sammanhanget. Resonemang om ansvar enbart utifrån PFAS-förorening är hämmande för nämndens förmåga att kunna ställa krav på åtgärder.

I fråga om ansvar för markföroreningar så kan nämnden ställa saneringskravet till vem som helst av de solidariskt ansvariga. I det här fallet har nämnden valt att ställa kravet om att ta fram en provtagningsplan som ett första steg till eventuell marksanering mot verksamhetsutövaren för avfallshanteringen snarare än räddningstjänsten. Det finns inget skäl till att kravet om att ta fram en provtagningsplan ska undanröjas på grund av adressat till någon specifik part av de

inblandade verksamhetsutövarna. Kravet ska alltjämt ställas för att komma till rätta med markföroreningsfrågan, det är nämndens främsta intresse i dess uppdrag.

Husgärdet har motsatt sig nämndens yrkande.

Bolaget har vidhållit vad det anförde hos länsstyrelsen samt tillagt eller framhållit i huvudsak följande.

Bakgrund, händelseförlopp m.m.

Husgärdet äger fastigheten. På fastigheten finns en byggnad, vilken Husgärdet hyr ut. I byggnaden bedriver Husgärdets hyresgäst verksamhet i form av mellanlagring av icke-farligt avfall. Husgärdet bedriver inte själv någon verksamhet på platsen. Trots detta har nämnden tidigare försökt förelägga Husgärdet (som alltså endast är fastighetsägare och hyresvärd) att exempelvis transportera bort avfall från platsen. Det är numera bekräftat genom lagakraftvunnen dom (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 12 november 2019 i mål nr M 7471-19) att Husgärdet inte är att betrakta som verksamhetsutövare av avfallslagringen inom fastigheten.

Den 10 februari 2019 larmades räddningstjänsten om en brand i avfallslagret på fastigheten. Branden upptäcktes av en förbipasserande på orten som larmade räddningstjänsten, varefter släckningsarbete inleddes som kom att pågå under ca två veckors tid. Inledningsvis bekämpades branden med vatten, vatten med tillsats samt med släckskum. Räddningsarbetet leddes av RÖS (nedan ”räddningstjänsten”). Efter ca två och ett halvt dygn stoppades utflödet av släckvatten, då vattnet kunde samlas upp och återanvändas i släckningsarbetet efter att räddningstjänsten grävt två dammar på fastigheten. I takt med att insatsen fortskred grävde räddningstjänsten fler dammar (totalt fem stycken), och släckvatten samlades även upp i containrar samt i tankar.

Vid brandbekämpningen beslutade räddningstjänsten, efter föregående samråd med nämnden, att brandskumsmedel innehållandes PFAS inledningsvis skulle användas.

Tidigt under släckningsinsatsen provtogs släckvattnet av den konsult som först anlätades av räddningstjänsten. Analysresultaten visade på förhöjda halter av bl.a. PFAS. Därefter genomfördes ytterligare provtagning av bl.a. PFAS (genom Sweco), varpå det kunde bekräftas att släckvattnet innehöll förhöjda halter av PFAS. Rapporten från Sweco har tidigare getts in i ärendet.

Mot bakgrund av redovisade provresultat beslutade nämnden att uppsamlat släckvatten i dammarna skulle renas, för att därefter släppas ut på plats. De flesta föroreningar såsom PAH, metaller, VOC och dioxiner fäster på partiklar, vilket betyder att en del föroreningar bör ha sjunkit till botten i dammarna. Husgärdet – som vid den tidpunkten saknade närmare kunskap kring miljöbalkens ansvarsfördelning och Husgärdets ansvar i egenskap av fastighetsägare – renade vattnet i enlighet med de reningsmetoder (grusfilter, polypropylenfilter och kolfilter) och instruktioner som på förhand hade instruerats av nämnden. Med facit i hand borde Husgärdet givetvis redan då ha ifrågasatt de krav som riktades mot bolaget, men eftersom det var mån om att gå nämnden till mötes samt att på bästa möjliga sätt vara behjälplig i brandbekämpningen följde Husgärdet samtliga uppmaningar och förelägganden från räddningstjänsten respektive nämnden.

De reningsmetoder som användes har erfarenhetsmässigt visat sig effektiva för avskiljning av såväl partikelbundna föroreningar som föroreningar i löst form (t.ex. PFAS). Utöver detta grävdes även bottensedimenten i dammarna upp för provtagning samt externt omhändertagande (efter tömning och rening av det uppsamlade släckvattnet). Inga halter av PFAS kunde identifieras i massorna vid provtagningarna av bottensedimenten, se tidigare ingiven handling. Dammarna är idag sanerade och igenschaktade. Det faktum att det fanns förhöjda halter av PFAS i det uppsamlade släckvattnet men inga detekterbara halter i dammarnas bottensediment visar att PFAS inte har spritts vidare ner till grundvattnet. Vidare har de ytor i övrigt där orenat släckvatten inledningsvis förekommit sanerats genom att ytmaterialet skrapats av och efter analys tagits omhand som icke farligt avfall, vilket tyder på att föroreningshalterna var måttliga. I tillägg till de prover av släckvatten och bottensediment som tagits i dammarna förelade nämnden Husgärdet att utföra vidare

provtagningar på närliggande fastigheter, nedströms det intilliggande diket (där mindre mängder släckvatten inledningsvis runnit ut). Även dessa prover visade att inga förhöjda nivåer av PFAS fanns i marken (eller i diket).

Husgärdet har efter brandolyckan mottagit en rad förelägganden från nämnden (en närmare redogörelse av dessa finns i nämndens beslut). Husgärdet har följt samtliga förelägganden, bortsett från den punkt som nu är föremål för prövning (föreläggandet avseende provtagningsplan), vilken Husgärdet anser att det saknas fog för. Samtliga förelägganden har haft mycket korta tidsfrister, vilket har ställt stora krav på snabba och kostsamma insatser från Husgärdets sida. De provtagningar och åtgärder som redan genomförts visar att en adekvat sanering efter branden har gjorts på fastigheten samt att det varken har spridits eller pågår någon spridning av föroreningar till omgivningen.

Föreläggandet är riktat mot fel adressat

Husgärdet har saknat faktisk och rättslig rådighet över brandbekämpningen och den senare hanteringen av släckvatten. Av nämndens nya, nu aktuella, föreläggande framgår att provtagningsplanen syftar till att utreda eventuella föroreningshalter på de platser där släckvatten lagrats och efter rening släppts ut. De ämnen som ska undersökas är sådana som, enligt nämnden, ”förekommer i släckvatten från de flesta bränder” (i detta fall PFAS, metaller samt PAH:er). Det är således tydligt att föreläggandet endast avser att utreda i vad mån släckvatten kan ha spridits till omgivningen. Nämnden försöker dock nu, först i överklagandet till mark- och miljödomstolen, påskina att det egentligen är potentiella rester från själva avfallslagret som ska utredas vidare.

Enligt fast praxis är räddningstjänsten att anse som verksamhetsutövare beträffande föroreningar orsakade av brandsläckningsåtgärder, och det är (om något) således räddningstjänsten som är rätt adressat av föreläggandet avseende att inge en provtagningsplan. (Se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom den 20 juni 2019 i mål nr M 10647-18, Mark- och miljööverdomstolens dom den 19 februari 2016 i mål nr

M 10848-15 samt Högsta domstolens beslut den 9 november 2018 i mål nr Ö 5744-17.) Räddningsarbetet har letts av räddningstjänsten, i samråd med nämnden, och Husgärdet har endast agerat efter dessas instruktioner respektive förelägganden. Husgärdet har varken haft faktisk eller rättslig rådighet att kunna styra över släckningsarbetet – vare sig beträffande omfattningen eller med vilken metod och/eller brandskyddsmedel som branden bör bekämpas. Inte heller har Husgärdet haft möjlighet att avgöra var släckvattnet ska lagras, eller på vilket sätt släckvatten senare ska renas och omhändertas. Detta är i stället något som uteslutande och ensidigt beslutats av räddningstjänsten (i samråd med nämnden). Beslutet att använda släckskum innehållandes PFAS har fattats ensidigt av räddningstjänsten, efter föregående samråd med nämnden. Med anledning härav är Husgärdet inte att anse som verksamhetsutövare beträffande eventuell spridning av släckvatten till mark. Av anförda skäl är Husgärdet fel adressat av föreläggandet.

Det bör nämnas att nämnden har anført att en ordning där räddningstjänsten blir ansvarig för eventuella markföroreningar i samband med släckningsarbeten kan försvåra framtida räddningsinsatser. Så kan givetvis bli fallet, vilket också diskuterats ingående efter tidigare nämnda domar (se bl.a. rätts-PM från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, där MSB uttalar att det får anses klarlagt att det är kommunen, genom räddningstjänsten, som är att betrakta som verksamhetsutövare vid räddningsinsatser). Att nämnden anser Högsta domstolens samt Mark- och miljööverdomstolens praxis vara olämplig är emellertid inte skäl för nämnden att bortse från denna praxis. Såsom både Högsta domstolen och Mark- och miljööverdomstolen konstaterat är räddningstjänsten i sig emellertid inte någon egen juridisk person, utan ansvaret åvilar i stället kommunen som organisation (inom vilken räddningstjänsten är inordnad). I detta fall framstår det som uppenbart att nämnden endast förelagt Husgärdet för att själv undslippa det ansvar som otvetydigt åvilar kommunen.

Frågan om oaktsamhet

Nämnden har argumenterat för att räddningstjänsten inte har förfarit oaktsamt i detta fall, och att räddningstjänsten med anledning härav, såsom överklagandet får förstås, inte bör åläggas ett ansvar. Husgärdet ställer sig frågande till vilken betydelse som frågan om oaktsamhet för räddningstjänsten har för detta mål, och konstaterar att nämnden tycks argumentera utifrån straffrättsliga överväganden. Det är korrekt såsom nämnden anfört att enskilda räddningsledare har stått åtalade för att ha använt motsvarande brandskum (innehållandes bl.a. PFAS) som i detta fall, se bl.a. Hovrätten för Nedre Norrlands dom den 4 november 2020 i mål nr B 72-20 (till vilket även nämnden tycks hänvisa). Frågan om enskilda räddningsledares ansvar inom räddningstjänsten (och om dessa förfarit oaktsamt) är emellertid en fråga som bör hanteras i helt annan ordning.

Avslutningsvis, vad beträffar nämndens argumentation kring frågan om oaktsamhet, får Husgärdet anmärka att det är felaktigt, såsom nämnden påstår, att ”arbetet avstannat” under två månaders tid – tvärtom har det pågått ett intensivt arbete (både praktiskt på plats men också i form av uppgiftsinsamling) där Husgärdet tillsammans med restvärdeledaren samt inhyrda konsulter kontinuerligt arbetat med att lösa den uppkomna situationen och för att införskaffa bättre beslutsunderlag för att reningen av släckvatten skulle ske på ett tillfredsställande sätt. Det bör noteras att samtliga åtgärder gällande hanteringen av släckvatten har gjorts i enlighet med MSB:s rekommendationer för hantering av släckvatten (Rening och destruktion av kontaminerat släckvatten, MSB, 2013). Att saneringen varit effektiv bekräftas av samtliga efterföljande provtagningar.

Frågan om solidariskt ansvar

Nämnden har, i ett försök att undslippa ansvar, i sitt överklagande anfört att Husgärdet är solidariskt ansvarigt med räddningstjänsten såsom ”verksamhetsutövaren för avfallshanteringen”. Att nämnden i sitt överklagande alltjämt betraktar Husgärdet som verksamhetsutövare av avfallsverksamheten är, enligt Husgärdet,

högst anmärkningsvärt när frågan om Husgärdets verksamhetsutövaransvar över avfallsverksamheten är slutligt avgjord genom Mark- och miljööverdomstolens dom (se tidigare hänvisning). Måhända delar inte nämnden Mark- och miljööverdomstolens uppfattning i denna del, men som opartisk myndighet bör nämnden åtminstone respektera domstolens beslut i denna fråga. Husgärdet är inte verksamhetsutövare över avfallshanteringen på fastigheten och därmed heller inte solidariskt ansvarigt med räddningstjänsten i egenskap av verksamhetsutövare på sätt som nämnden påstår.

Nämnden har vidare anfört att verksamhetsutövaren av avfallslagret brustit i sin egenkontroll. Detta är en fråga som helt saknar relevans för nu aktuell prövning, och som nämnden tillsynsvägen kan hantera med ägaren av avfallsverksamheten.

Det saknas miljömässiga skäl att besluta om föreläggandet.

Avslutningsvis, och under alla omständigheter, så ska nämndens beslut upphävas på grunden att föreläggandet saknar miljömässiga skäl, och uppenbarligen går långt utöver vad som är behövligt. Skälen för detta har utförligt beskrivits i skriftväxlingen hos länsstyrelsen, till vilken Husgärdet hänvisar i dess helhet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet.

Frågan om verksamhetsutövare och rätt adressat för föreläggandet

Fråga i målet är om Husgärdet varit verksamhetsutövare på ett sådant sätt att bolaget kan vara rätt adressat för det aktuella föreläggandet.

Avgörande för verksamhetsutövaransvaret är vilken fysisk eller juridisk person som faktiskt och rättsligt har möjlighet att vidta åtgärder mot störningar och olägenheter

(se t.ex. rättsfallen MÖD 2005:64, MÖD 2010:23 och MÖD 2013:28). I vissa fall kan det finnas mer än en verksamhetsutövare.

Nämndens beslut om föreläggande grundar sig inte på själva släckningsinsatsen utan på att Husgärdet varit verksamhetsutövare under och efter räddningstjänstens släckningsinsats genom att på bolagets fastighet ha förvarat släckvattnet i de fem grävda dammarna under en tid om nästan två månader, samt genom att ha renat och släppt ut släckvattnet.

Husgärdet har haft faktisk och rättslig möjlighet att vidta åtgärder för att begränsa risken för förorening till följd av förvaringen av släckvattnet, såväl genom skyddsåtgärder för släckvattnet under tiden det förvarades på fastigheten som genom förebyggande åtgärder som är ägnade att mildra konsekvenserna av sådana olyckstillbud som kan komma att inträffa på fastigheten. Husgärdet har även haft faktisk och rättslig möjlighet att vidta åtgärder för att begränsa risken för förorening till följd av rening och utsläpp av släckvattnet då Husgärdet faktiskt har utfört reningen och utsläppet. Att Husgärdet har agerat i enlighet med instruktioner och förelägganden från räddningstjänsten och nämnden föranleder ingen annan bedömning.

Det som avgjorts genom Mark- och miljööverdomstolens dom den 12 november 2019 i mål nr M 7471-19 avser utövandet av annan verksamhet än ovan nämnda, nämligen mellanlagring av avfall i form av bränslekross på fastigheten och domen är därför inte vägledande för den nu aktuella prövningen.

Mark- och miljödomstolen konstaterar sammanfattningsvis att Husgärdet har varit verksamhetsutövare för förvaring av släckvatten på fastigheten och för rening och utsläpp av släckvattnet. Nämndens föreläggande grundas på att Husgärdet utfört dessa verksamheter och föreläggandet är därmed riktat till rätt adressat.

Frågan om föreläggandet är miljömässigt motiverat samt skälighetsavvägning

Prövningen av om föreläggandet är miljömässigt motiverat, samt skälighetsavvägningen, ska göras med utgångspunkt i följderna av den verksamhetsutövning som Husgärdet enligt det föregående är ansvarig för, det vill säga förvaringen, reningen och utsläppet av släckvattnet.

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning som framgår av det överklagade beslutet, att PFAS kan ha spridits till grundvattnet från förvaringen av släckvattnet i dammarna på fastigheten. Vidare bedömer domstolen att Husgärdets verksamhet även kan ha bidragit till spridning av de övriga miljöskadliga ämnen som den förelagda provtagningsplanen avser. Den provtagning och analys som hittills förekommit är inte av sådan omfattning att den motbevisar risken för förekomst av dessa föroreningar.

Mark- och miljödomstolen bedömer mot bakgrund av ovanstående att nämndens föreläggande är miljömässigt motiverat och att föreläggandet inte är oskäligt kostsamt i förhållande till miljönyttan.

Mot själva utformningen av föreläggandet har det inte framförts invändningar. Eftersom tiden för fullgörande av föreläggandet har passerats under den rättsliga processen ska tiden flyttas fram på sätt som framgår av domslutet.

Sammanfattning

Husgärdet har verksamhetsutövaransvar för förvaring, rening och utsläpp av släckvatten, vilket nämndens föreläggande har grundats på. Verksamheten är sådan att den kan ha bidragit till sådana föroreningar som provtagningsplanen är ägnad att utreda förekomsten av. Föreläggandet är miljömässigt motiverat och godtagbart utformat samt inte oskäligt betungande i förhållande till miljönyttan. Nämndens beslut ska därmed fastställas, dock med ändring av tiden för fullgörande av föreläggandet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 18 maj 2022.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Stefan Mattsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Stefan Mattsson, ordförande, och tekniska rådet Malin Årebäck. Föredragande har varit beredningsjuristen Anders Jagefeldt.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

BESLUT
2020-12-18

Diarienummer
505-34647-2020

Sida
1(9)

Klagande

Recycling Husgärdet AB
c/o G.S.

Ombud

Advokat E.L.
Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB
Kungsgatan 44
111 35 Stockholm

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R11

INKOM: 2021-01-11
MÅLNR: M 102-21
AKTBIL: 3

Överklagande av beslut om föreläggande om provtagningsplan avseende förorenad mark på fastigheten Björnemossen 3:54 i Gullspångs kommun

Beslut

Länsstyrelsen upphäver det överklagade beslutet.

Motivering till beslutet

Räddningstjänsten har bland annat använt släckskum som innehåller PFAS för att släcka branden i den aktuella lokalen. PFAS är skadligt för både människors hälsa och miljön. Släckarbetet pågick i 2,5 dygn innan släckvattnet samlades upp, vilket innebär att släckvattnet till en början infiltrerade marken utan föregående rening. Spridning av PFAS till grundvattnet kan ha skett under den perioden. Därefter förvarades släckvattnet i två månader i dammar som inte var tätgjorda. Det är inte orimligt att PFAS kan ha spridits till grundvattnet med släckvatten som sipprat ut ur dammarna.

Släckvattendammarna har schaktats ur och ett samlingsprov har tagit av schakthögarna. Syftet med provtagningen var att klassa massorna inför transport till deponi. Ingen PFAS påvisades i jordprovet. Även om ingen PFAS påvisades i det enstaka samlingsprovet, kan spridning ha skett till grundvattnet. Grundvattnet har inte provtagits. Det som har provtagits är släckvattnet och, i ett prov, uppschaktade massor från dammarna.

Länsstyrelsen bedömer därför att det i och för sig är motiverat att utföra en undersökning av om PFAS har spridit sig till grundvattnet. En sådan undersökning är inte oskäligt kostsam i förhållande till miljönyttan. Frågan är dock om kommunen har riktat föreläggandet mot rätt adressat.

Verksamhetsutövarbegreppet är inte definierat i miljöbalken. Frågan om vem som ska betraktas som verksamhetsutövare har överlämnats till rättstillämpningen. Av rättspraxis framgår att för att en fysisk eller juridisk person ska betraktas som verksamhetsutövare krävs att denne haft faktisk och rättslig möjlighet att påverka den verksamhet som bidragit till en förorening (se MÖD 2013:28, jämför även MÖD 2005:64 och MÖD 2010:23). Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg är en juridisk person som kan vara verksamhetsutövare enligt miljöbalken (jämför Mark- och miljööverdomstolens dom den 20 juni 2019 i mål nr M 10647-18).

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har i rätts-pm den 14 maj 2020 (ärendenummer MSB 2020-07907) bedömt att räddningstjänster vid räddningsinsatser har den faktiska och rättsliga möjligheten att vidta åtgärder i samband med släckningsarbeten och att kommunen genom räddningstjänsten därmed är att betrakta som verksamhetsutövare.

Länsstyrelsen bedömer att räddningstjänsten, i samråd med kommunen, i detta fall har haft ett avgörande inflytande på hur släckningsarbetet har bedrivits och därmed på den verksamhet som har bidragit till de potentiella föroreningarna. Länsstyrelsen bedömer att räddningstjänsten har haft faktisk och rättslig möjlighet att påverka släckningsarbetet, medan Recycling Husgärdet AB har saknat sådan möjlighet. Recycling Husgärdet AB kan därför inte betraktas som verksamhetsutövare för de föroreningar som kommer från släckningsarbetet. Föreläggandet har därmed inte riktats mot rätt adressat.

Kommunens beslut ska därför upphävas.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden i Töreboda, Mariestads och Gullspångs kommuner i samarbete (kommunen) beslutade genom delegationsbeslut den 16 juni 2020 (dnr 2019.MBN285) att förelägga Recycling Husgärdet AB att lämna in en provtagningsplan för undersökning av potentiellt förorenat område på fastigheten Björnemossen 3:54 i Gullspångs kommun senast den 31 augusti 2020. Provtagningsplanen ska åtminstone innehålla:

1. Provtagningsplanen ska ha sådan omfattning och utformning att den kan ligga till grund för en riskbedömning, och därmed kunna svara på om föroreningarna innebär olägenhet för hälsa och miljö på den aktuella platsen samt om det finns en pågående spridning av föroreningar till omgivningen.
2. Uppgifter om vilka markområden som prover ska tas i.
  - a. Alla dammar där släckvattnet lagrades på fastigheten och utsläppspunkten där renat släckvatten släpptes ut efter att ha genomgått rening (se bifogad karta) måste ingå.
3. Uppgifter på hur företaget ska undersöka om PFAS, metaller, PAH och VOC finns inom områdena.

4. Uppgifter på hur analys och riskbedömning ska genomföras för att uppskatta risker för människors hälsa eller miljön. Analys och riskbedömning ska också ange om det sker spridning av eventuella föroreningar.
5. Provtagning får inte påbörjas innan provtagningsplanen har godkänts av Miljö- och byggnadsnämnden.

Av beslutet framgår bland annat följande. På den aktuella fastigheten mellanlagras avfall. Det avfall som lagras klassas som bränslekross, med avfallskoderna 170201, 170202 och 170203 enligt avfallsförordningen (2011:927). Räddningstjänsten Östra Skaraborg fick in ett larm den 10 februari 2019 om brand i byggnad. En brand hade då uppstått i avfallet som lagras i den södra byggnaden på fastigheten. Släckvatten samlades upp i fem avskärmade grävda dammar samt i containrar, uppställda på den aktuella fastigheten och grannfastigheten Björnemossen 3:44. Dammarna grävdes den 12 februari 2019 och cirka 400–500 m³ släckvatten lagrades i dessa dammar.

Kommunen förbjöd Recycling Husgärdet AB (bolaget) den 8 mars 2019 att släppa ut orenat släckvatten på den aktuella fastigheten. Vidare förelades bolaget om bland annat att en redovisning ska lämnas till kommunen senast den 18 mars 2019 om hur det släckvatten som lagras på fastigheten ska renas, att det släckvatten som lagras i samtliga dammar på fastigheten ska ha genomgått rening alternativt omhändertas på annat sätt som godkänts av kommunen senast den 31 mars 2019 samt att en provtagningsplan för undersökning av potentiellt förorenat område på fastigheten ska lämnas in senast den 15 april 2019. Den 10 april 2019 förelades bolaget att rena det släckvatten som lagrades i de fem dammarna på fastigheten i enlighet med inkommet förslag till rening. Släckvattnet renades i containrar med grus och polypropylen för att avskilja grövre partiklar och med ett filter med aktivt kol. Det renade släckvattnet släpps ut i den sydöstra delen av fastigheten. Kommunen har tidigare förelagt bolaget vid vite att lämna in provtagningsplan för undersökning av potentiellt förorenat område. Beslutet överklagades och upphävdes av Länsstyrelsen med motiveringen att det var alltför opreciserat (Länsstyrelsens beslut den 19 februari 2020 i ärende med diarienummer 505-21878-2019, Länsstyrelsens anmärkning).

Föroreningar i släckvatten kan bestå av fastpartiklar och lösta kemiska ämnen. Partiklar, metaller, PAH och VOC är föroreningar som förekommer i släckvatten från de flesta bränder. 700–800 liter skumvätska användes vid släckningsarbetet under söndagen den 10 februari på den aktuella fastigheten. Sweco har på uppdrag av bolaget skrivit i ett pm daterat den 31 mars 2019 att det fanns förhöjda halter av PFAS med en koncentration på mellan 2 200 och 4 800 ng/l och något förhöjda metaller av krom och nickel (betecknade som måttligt allvarliga). Dioxiner, PAH, alifater, aromater med flera visar på låga värden, ofta under rapporteringsgränsen. Kommunen bedömer att det är motiverat att bolaget lämnar in en provtagningsplan för undersökning av potentiellt förorenat område på den aktuella fastigheten. Bolaget har självt uppgivit att det fanns förhöjda halter av PFAS och något

förhöjda halter av krom och nickel i släckvattnet. Dammarna grävdes den 12 februari 2019 och cirka 400–500 m³ släckvatten lagrades i dessa dammar. Bolaget förelades den 10 april 2019 att rena släckvattnet, vilket innebär att släckvattnet låg lagrat i dammarna i nästan två månader.

I provtagningsplanen ska det ingå provtagning av PFAS, metaller, PAH och VOC och den ska omfatta området runt och under dammarna och vid utsläppspunkten för det renade släckvattnet. Provtagningsplanen ska även ha sådan omfattning och utformning att den kan ligga till grund för en riskbedömning, och därmed kunna svara på om föroreningarna innebär olägenhet för hälsa och miljö på den aktuella platsen samt om det finns en pågående spridning av föroreningar till omgivningen.

Recycling Husgärdet AB (bolaget) har överklagat kommunens beslut och yrkar att det upphävs. Bolaget anför bland annat följande. Bolaget bedriver verksamhet i form av bland annat uthyrning av lagerlokaler för mellanlagring av icke-farligt avfall på den aktuella fastigheten. Den 10 februari 2019 vid niotiden på morgonen larmades räddningstjänsten om en brand i den södra byggnaden på fastigheten. Branden upptäcktes av en förbipasserande på orten som larmade räddningstjänsten, varefter släckningsarbete inleddes som kom att pågå under cirka två veckors tid. Inledningsvis bekämpades branden med vatten, vatten med tillsats samt med släckskum. Räddningsarbetet leddes av Räddningstjänsten Östra Skaraborg. Efter cirka två och ett halvt dygn stoppades utflödet av släckvatten, då vattnet kunde samlas upp och återanvändas i släckningsarbetet efter att räddningstjänsten grävt två dammar på fastigheten. Efter hand insatsen fortskred grävde räddningstjänsten fler dammar (totalt fem stycken), och släckvatten samlades även upp i containrar samt i tankar. Vid brandbekämpningen beslutade räddningstjänsten, efter föregående samråd med kommunen, att brandskumsmedel innehållande PFAS inledningsvis skulle användas. Tidigt under släckningsinsatsen provtogs släckvattnet av den konsult som först anlätades av räddningstjänsten. Analysresultaten visade på förhöjda halter av bland annat PFAS. Därefter genomfördes ytterligare provtagning av bland annat PFAS (genom Sweco), varpå det kunde bekräftas att släckvattnet innehöll förhöjda halter av PFAS.

Mot bakgrund av redovisade provresultat beslutades (av kommunen) att uppsamlat släckvatten i dammarna skulle renas, för att därefter släppas ut på plats. De flesta föroreningar såsom PAH, metaller, VOC och dioxiner fäster på partiklar, vilket betyder att en del föroreningar bör ha sjunkit till botten i dammarna. Bolaget renade vattnet i enlighet med de reningsmetoder (grusfilter, polypropylenfilter och kolfilter) och instruktioner som på förhand hade godkänts av kommunen. Dessa reningsmetoder har erfarenhetsmässigt visat sig effektiva för avskiljning av såväl partikelbundna föroreningar som föroreningar i löst form (till exempel PFAS). Utöver detta grävdes även bottensedimenten i dammarna upp för provtagning samt externt omhändertagande (efter tömning och rening av det uppsamlade släckvattnet). Provtagningarna av bottensedimenten visade att inga halter av PFAS kunde identifieras i massorna. Dammarna är idag

sanerade och igenschaktade. Det faktum att det fanns förhöjda halter PFAS i det uppsamlade släckvattnet men inga detekterbara halter i dammarnas bottensediment visar att PFAS inte har spritts vidare ner till grundvattnet. Vidare har de ytor i övrigt där orenat släckvatten inledningsvis förekommit sanerats genom att ytmaterialet skrapats av och efter analys kunnat tas omhand som icke-farligt avfall, vilket tyder på att föroreningshalterna var måttliga. Samtliga åtgärder gällande hantering av släckvatten har gjorts i enlighet med MSB:s rekommendationer för hantering av släckvatten (Rening och destruktion av kontaminerat släckvatten, MSB, 2013).

I tillägg till de prover av släckvatten och bottensediment som tagits i dammarna förelade kommunen bolaget att utföra vidare provtagningar på närliggande fastigheter, nedströms det intilliggande diket (där mindre mängder släckvatten inledningsvis runnit ut). Även dessa prover visade att inga förhöjda nivåer av PFAS fanns i marken (eller i diket). Bolaget har efter brandolyckan mottagit en rad förelägganden från kommunen, vilka samtliga har följts av bolaget, bortsett från den punkten som nu är föremål för prövning (föreläggandet avseende provtagningsplan), vilken bolaget anser att det saknas fog för. Samtliga förelägganden har haft mycket korta tidsfrister, vilket har ställt stora krav på snabba och kostsamma insatser från bolagets sida. Bolaget anser att de provtagningar och åtgärder som redan genomförts visar att en adekvat sanering efter branden har gjorts på bolagets mark samt att det varken har spritts eller pågår någon spridning av föroreningar till omgivningen.

Såsom bolaget anfört redan i sitt tidigare överklagande till Länsstyrelsen (inom ramen för Länsstyrelsens ärende 505-21878-2019) anser bolaget att föreläggandet är riktat mot fel adressat. Av kommunens (nya) beslut framgår att provtagningsplanen syftar till att utreda eventuella föroreningshalter på de platser där släckvatten lagrats. De ämnen som ska undersökas är sådana som, enligt kommunen, ”förekommer i släckvatten från de flesta bränder” (i detta fall PFAS, metaller samt PAH:er). Det är således tydligt att föreläggandet endast avser att utreda i vad mån släckvatten kan ha spridits till omgivningen. Av fast praxis är räddningstjänsten att anse som verksamhetsutövare beträffande föroreningar orsakade av brandsläckningsåtgärder, och (om något) är det således räddningstjänsten som är rätt adressat av föreläggandet avseende att inge en provtagningsplan (se bland annat Mark- och miljööverdomstolens dom den 20 juni 2019 i mål nr M 10647-18, Mark- och miljööverdomstolens dom den 19 februari 2016 i mål nr M 10848-15 samt Högsta domstolens beslut den 9 november 2018 i mål nr Ö 5744-17).

Räddningsarbetet har letts av räddningstjänsten, i samråd med kommunen, och bolaget har endast agerat efter dessas instruktioner respektive förelägganden. Bolaget har varken haft faktisk eller rättslig rådighet att kunna styra över släckningsarbetet – vare sig beträffande omfattningen eller med vilken metod och/eller brandskyddsmedel som branden bör bekämpas. Inte heller har bolaget haft möjlighet att avgöra var släckvattnet ska lagras, eller på vilket sätt släckvatten senare ska omhändertas. Detta är istället

något som uteslutande och ensidigt beslutats av räddningstjänsten (i samråd med kommunen). Beslutet att använda släckskum innehållande PFAS har fattats ensidigt av räddningstjänsten, efter föregående samråd med kommunen. Med anledning härav är bolaget inte att anse som verksamhetsutövare beträffande eventuell spridning av släckvatten till mark. Av anförda skäl är bolaget fel adressat av föreläggandet. Bolaget har gett in bevisning i form av filmer från MSB, i vilka MSB gjort en utredning av den aktuella olyckan. Genom filmerna framgår med tydlighet att alla beslut hänförliga till släckningsarbetet ensidigt fattats av räddningstjänsten, i samråd med kommunen.

Vidare, och under alla omständigheter, ska kommunens beslut upphävas på grunden att föreläggandet saknar miljömässiga skäl, och uppenbarligen går långt utöver vad som är behövligt. Bolaget har bedrivit verksamhet på platsen i enlighet med gällande krav och regler. Den aktuella branden är resultatet av en olycka, som bolaget givetvis hade önskat slippa. Efter branden har bolaget gjort allt som står i sin makt för att förhindra och minimera följderna av branden – släckvatten har i enlighet med myndigheternas direkta instruktioner omhändertagits och renats genom både sedimentavskiljning och kolfilter, ytmaterial som förorenats av orenat släckvatten samt bottensediment har av försiktighetsskäl grävts upp och provtagits samt borttransporterats för erforderlig extern hantering, provtagning av relevanta marktytor har genomförts med mera. Provtagningen av renat släckvatten visade på god avskiljning av partiklar, det vill säga också av metaller, PAH och VOC. Dock hade dessa filter ingen effekt på PFAS, varför ett särskilt kolfilter installerades som enligt erfarenhet och praxis har en reningseffekt om mer än 99 procent för PFAS. Ett kolfilter har också positiv effekt avseende avskiljning av metaller. Sammantaget visar utförda provtagningar på släckvatten och provtagning nedströms i diket att varken PFAS, metaller, PAH, dioxin eller VOC från det uppsamlade släckvattnet har transporterats vidare till omgivningen. Kommunens beslut att förelägga bolaget att inkomma med en provtagningsplan saknar således bakomliggande miljömässiga skäl.

Släckvatten har hanterats i bland annat containrar och dammar som grävts av räddningstjänsten. Analyser av släckvattnet har visat förekomst av PFAS, även om halterna varierat. Analyser av bottensedimenten visade däremot att inga halter av PFAS kunde identifieras i massorna. Att PFAS då skulle ha spritt sig till de underliggande jordlagren bedöms därför som ytterst osannolikt, särskilt mot bakgrund av att jordlagren består av tätt material. Bolaget har redan vidtagit en rad provtagningar i enlighet med tidigare förelägganden, varav samtliga prover visar att PFAS inte fastlagts i omkringliggande mark eller spridits till yt- eller grundvatten. Syftet med att utföra ytterligare provtagningar framstår för bolaget som obegripligt, då det inte finns något som tyder på att omkringliggande mark skulle vara förorenad av PFAS eller andra ämnen som fanns i släckvattnet. Tvärtom visar samtliga tidigare prover att PFAS från släckvatten inte har fått spridning. Det saknas vidare av samma anledning skäl att tro att andra ämnen förekommande i brandskum skulle ha spridits vidare. Inte heller

finns det skäl att misstänka att PFAS eller andra ämnen spridits i utsläppsområdet för det renade släckvattnet, eftersom en effektiv avskiljning av både partikelbundna föroreningar och lösta ämnen har skett i enlighet med kommunens förelägganden och praxis.

Det bör avslutningsvis noteras att det ytliga materialet, som skrapats av där släckvatten runnit ut, samt massorna i dammbottarna har klassats som icke-farligt avfall (och även som så kallad ”mindre än ringa risk”), vilket talar för att de eventuella föroreningsmängder som kan ha spridits med vattnet torde vara ytterst marginella. Ett ingripande enligt 26 kap. 9 § miljöbalken ska begränsas till vad som behövs, och ett föreläggande bör endast omfatta sådana delar av verksamheten där åtgärder verkligen fordras. Det nu aktuella föreläggandet saknar miljömässiga motiv, och beslutet går långt utöver vad som behövs. Mot denna bakgrund saknar kommunen fog för beslutet.

Avslutningsvis vill bolaget framföra att det inte förstår syftet med föreläggandet. Enligt föreläggandet behövs ytterligare underlag för att kunna göra en riskvärdering. Bolaget menar att tillräckligt underlag redan finns för att göra en sådan riskvärdering. Omfattande provtagning och analyser av bottensedimenten har redan genomförts, och utöver detta har bolaget vidare, efter föreläggande från kommunen, utfört ytterligare provtagningar på närliggande fastigheter, nedströms det intilliggande diket (där mindre mängder släckvatten inledningsvis runnit ut). Även dessa prover visade att inga förhöjda nivåer av PFAS fanns i marken (eller i diket). Den provtagning och den sanering som redan utförts bedöms som adekvat och fullt tillräcklig. En fortsatt och utökad sanering kan därför sannolikt aldrig bli aktuell, varför det är svårt att förstå vad den aktuella provtagningsplanen ytterligare syftar till att åstadkomma.

I denna del bör även beaktas de stora kostnader som det aktuella föreläggandet är förenat med – bolaget uppskattar kostnaderna för att genomföra det aktuella föreläggandet till upp emot 100 000 kronor (provtagnings-, analys- och konsultkostnader inkluderat); detta i tillägg till de totala kostnader om cirka 1,2 miljoner kronor som kommunens förelägganden med anledning av branden hittills kostat bolaget (där biträde av tekniska konsulter och kostnad för släckvattenreningen står för merparten av kostnaderna). Att bolaget accepterat tidigare förelägganden har handlat om att bolaget velat tillmötesgå myndigheternas krav efter den brandolycka som uppstått, även om bolaget sannolikt inte varit rätt adressat för dessa förelägganden heller. Det nu aktuella beslutet saknar dock överhuvudtaget miljömässiga skäl och proportioner, varför bolaget valt att bestrida detta.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska enligt 2 kap. 2 § miljöbalken, MB, skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska enligt 2 kap. 3 § MB utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Enligt 2 kap. 7 § MB gäller kraven i 2 kap. MB i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Enligt 26 kap. 9 § MB får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att MB samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av MB ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Tillsynsmyndigheten får enligt 26 kap. 21 § MB förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd som det finns bestämmelser om i MB eller i föreskrifter som meddelats med stöd av MB, att till myndigheten lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen. Detsamma gäller också för den som annars är skyldig att avhjälpa olägenheter från sådan verksamhet.

Av 26 kap. 22 § MB framgår att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjuristen Anneli Wejke med länsjuristen Linda Darestam som föredragande. I handläggningen har även länsmiljöingenjören Jenny Reinholdsson från Länsstyrelsens miljöskyddsavdelning medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Miljö- och byggnadsnämnden i Töreboda, Mariestads och Gullspångs kommuner i samarbete, mbn@mariestad.se

TÖREBODA MARIESTAD GULLSPÅNG

Kommuner i samarbete

Miljö- och byggnadsnämnden
Kyrkogatan 2, 542 86 Mariestad
Tel: 0501-756005
E-post: mbn@mariestad.se

2020-06-16

Sida 1 (4)
Dnr: 2019.MBN285

Recycling Husgärdet AB

Gullspång Björnemossen 3:54 – Föreläggande att lämna in provtagningsplan

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att förelägga Recycling Husgärdet AB (org.nr. 556258-0182) att lämna in en provtagningsplan för undersökning av potentiellt förorenat område på fastigheten Björnemossen 3:54 senast 2020-08-31.

Provtagningsplanen ska åtminstone innehålla:

1. Provtagningsplanen ska ha sådan omfattning och utformning att den kan ligga till grund för en riskbedömning, och därmed kunna svara på om föroreningarna innebär olägenhet för hälsa och miljö på den aktuella platsen samt om det finns en pågående spridning av föroreningar till omgivningen.
2. Uppgifter om vilka markområden som prover ska tas i.
  - a. Alla dammar där släckvatten lagrades på fastigheten och utsläppspunkten där renat släckvatten släpptes ut efter att ha genomgått rening (se bifogad karta) måste ingå.
3. Uppgifter på hur företaget ska undersöka om PFAS, metaller, PAH och VOC finns inom områdena.
4. Uppgifter på hur analys och riskbedömning ska genomföras för att uppskatta risker för människors hälsa eller miljön. Analys och riskbedömning ska också ange om det sker spridning av eventuella föroreningar.
5. Provtagning får inte påbörjas innan provtagningsplanen har godkänts av Miljö- och byggnadsnämnden.

Lagstöd

Beslutet är taget med stöd av Miljöbalken (1998:808), 26 kap. 9, 21 §§ samt med hänvisning till 2 kap. 2-3 §§.

Bakgrund

På fastigheten Björnemossen 3:54 i Gullspångs kommun mellanlagras avfall. Det avfall som lagras klassas som bränslekross, med avfallskoderna 170201, 170202 och 170203 enligt Avfallsförordning (2011:927).

Räddningstjänsten Östra Skaraborg fick in ett larm 2019-02-10 om brand i byggnad. En brand hade då uppstått i avfallet som lagras i den södra byggnaden på fastigheten. Släckvatten samlades upp i fem avskärmade grävda dammar samt i containrar, uppställda på fastigheten Björnemossen 3:54 och grannfastigheten Björnemossen 3:44. Dammarna grävdes 2019-02-12 och ca 400-500 m³ släckvatten lagrades i dessa dammar.

Miljö- och byggnadsnämnden förbjöd Recycling husgärdet AB 2019-03-08 att släppa ut orenat släckvatten på fastigheten Björnemossen 3:54. Vidare förelades samma företag om följande åtgärder:

- En redovisning ska lämnas till miljö- och byggnadsnämnden senast 2019-03-18 om hur det släckvatten som lagras på fastigheten ska renas. Specifikationer på reningsteknikens prestanda, risk för urlakningseffekter och avfallshantering ska framgå. Eventuell utsläppspunkt för renat vatten ska utformas och kontrolleras så att föroreningar inte sprids i miljön.
- Det släckvatten som lagras i damm nummer 3 på fastigheten Björnemossen 3:54 (se bifogad karta) ska omhändertas snarast, dock senast 2019-03-12.
- Det släckvatten som lagras i samtliga dammar på fastigheten Björnemossen 3:54 (se bifogad karta) ska senast 2019-03-31 ha genomgått rening, alternativt omhändertas på annat sätt som godkänts av miljö- och byggnadsnämnden.
- Det släckvatten som lagras i containrar på fastigheterna på Björnemossen 3:54 och 3:44 ska senast 2019-04-15 ha genomgått rening, alternativt omhändertas på annat sätt som har godkänts av miljö- och byggnadsnämnden.
- Ett förslag på kontrollprogram för lakvattenhantering från branden och marken ska lämnas in till miljö- och byggnadsnämnden senast 2019-04-15.
- En provtagningsplan för undersökning av potentiellt förorenat område på fastigheten ska lämnas in senast 2019-04-15.

2019-04-10 förelades Recycling husgärdet att rena det släckvatten som lagrades i de fem dammarna på fastigheten i enlighet med inkommet förslag till rening. Släckvattnet renades i containrar med grus och polypropylen för att avskilja grövre partiklar och med ett filter med aktivt kol. Det renade släckvattnet släpps ut i den sydöstra delen av fastigheten Björnemossen 3:54.

Miljö- och byggnadsnämnden har tidigare förelagt Recycling husgärdet vid vite att lämna in provtagningsplan för undersökning av potentiellt förorenat område. Beslutet överklagades och upphävdes av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen skriver i sin motivering att upphäva beslutet:

"Förelägganden enligt miljöbalken måste vara tillräckligt preciserade för att undanröja eventuella tveksamheter om vad det är som ska göras. Detta är särskilt viktigt när föreläggandet är förenat med vite.

Nämnden har förelagt er att "lämna in en provtagningsplan för undersökning av potentiellt förorenat område" på den aktuella fastigheten. Det framgår inte av föreläggandet vilka ämnen eller vilket

område provtagningsplanen ska omfatta. Det är oklart om provtagningsplanen ska utföras på hela fastigheten, och i så fall utifrån den verksamhet ni bedriver, eller bara vid de grävda dammarna. Om nämnden vill ställa krav på att en provtagningsplan ska utföras måste det framgå tydligt vad som ska undersökas och var provtagningsplanen ska utföras.

För att kunna ta ställning till vem som är rätt adressat för föreläggandet måste det också framgå tydligt vad provtagningsplanen ska visa och om den omfattar hela fastigheten eller bara dammarna som grävdes i samband med branden. Länsstyrelsen noterar att kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg är en juridisk person som kan vara verksamhetsutövare enligt miljöbalken (jämför Mark- och miljööverdomstolens dom den 20 juni 2019 i mål nr M 10647-18).

Även för att kunna göra en skälighetsavvägning måste det framgå vad provtagningsplanen ska omfatta. I sammanhanget noteras att enligt uppgifterna från den provtagning som utförts på de massor som grävts upp ur dammarna påvisas inga halter av PFAS samt låga halter av metaller.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att föreläggandet är alltför opreciserat. Med bifall till överklagandet ska nämndens beslut därför upphävas”.

Bedömning

Föroreningar i släckvatten kan bestå av fastpartiklar och lösta kemiska ämnen. Partiklar, metaller, PAH och VOC är föroreningar som förekommer i släckvatten från de flesta bränder. 700-800 liter skumvätska användes vid släckningsarbetet under söndagen den 10 februari på fastigheten Björnemossen 3:54. Sweco har, på uppdrag av Recycling husgärdet skrivit i ett PM daterat 2019-03-31, att det fanns förhöjda halter av PFAS med en koncentration på mellan 2200 och 4800 ng/l och något förhöjda metaller av Krom och Nickel (betecknad som måttligt allvarliga). Dioxiner, PAH, alifater, aromater m.fl. visar på låga värden, ofta under rapporteringsgränsen. Se bifogat ”PM Svar föreläggande del 2”.

Verksamhet miljö och bygg bedömer att det är motiverat att Recycling husgärdet lämnar in en provtagningsplan för undersökning av potentiellt förorenat område på fastigheten Björnemossen 3:54. Recycling husgärdet har själva uppgivit att det fanns förhöjda halter av PFAS och något förhöjda halter av Krom och Nickel i släckvattnet. Dammarna grävdes 2019-02-12 och ca 400-500 m³ släckvatten lagrades i dessa dammar. Recycling husgärdet förelades 2019-04-10 att rena släckvattnet, vilket innebär att släckvattnet låg lagrat i dammarna i nästan två månader.

I provtagningsplanen ska det ingå provtagning av PFAS, metaller, PAH och VOC och den ska omfatta området runt och under dammarna och vid utsläppspunkten för det renade släckvattnet. Provtagningsplanen ska även ha sådan omfattning och utformning att den kan ligga till grund för en riskbedömning, och därmed kunna svara på om föroreningarna innebär olägenhet för hälsa och miljö på den aktuella platsen samt om det finns en pågående spridning av föroreningar till omgivningen.

För Miljö- och byggnadsnämnden

Denna handling är hanterad digitalt och saknar därför underskrift

Kopia till

- Bilagor
- Karta dammar och utsläppspunkt.
  - PM Svar föreläggande del 2

Information om hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Länsstyrelsen.

Tala om vilket beslut ni överklagar genom att t.ex. ange diarienummer, beslutsdatum och paragrafnummer i protokollet. Ange också varför ni anser att beslutet är oriktigt och vilken ändring ni vill ha. Bifoga handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning. Underteckna skrivelsen och uppge personnummer/organisationsnummer, postadress och telefonnummer.

Överklagandet ska lämnas in eller skickas till Miljö- och byggnadsnämnden. Adressen är: **Miljö- och byggnadsnämnden, 542 86 Mariestad.**

För att överklagandet ska kunna prövas måste handlingarna ha inkommit till Miljö- och byggnadsförvaltningen **senast tre veckor** från den dag då ni fick del av beslutet. Har ert överklagande inkommit i rätt tid kommer handlingarna att skickas vidare till Länsstyrelsen, om nämnden inte själv ändrar beslutet på det sätt som ni har begärt.

Om något är oklart kan ni vända er till Miljö- och byggnadsnämnden.
Telefon 0501-75 60 05.